

za razne tatvine, zlasti sadje. Posebno vsečne so takim ljudem bližnjice skozi vinograde, posebno ob trgatvi!

Ali naj si gospodar pusti veljati tako škodo? Mislím, da je dolžnost oblasti davkoplačevalca štítiti; orožniki na patroljah, poljska straža, sresko načelstvo in županstva, v prvi vrsti pa katerogičen zakon, da bomo rešeni pravih in škod. Ta ni majhna! Preračunaj, koliko škoduje **obcestna**, pol metra široka steza na pet km dolgi progi. **Taka steza vzame dva in pol orala rodovitnega sveta!** Zares, tako nam ni treba zapravljati zemlje! Nekdo je hotel stezo s tem zabraniti, da je zoral njivo; pa so ga tožili in skoraj bi bil moral posestnik povrniti »škodo«, mesto narobe! Ali ni to babilonsko?

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 18. junija so pripeljali špeharji 20 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 13 Din, slanina 12 do 13 Din. Kmetje so pripeljali 22 voz sena po 50 do 80 Din, štiri škopa po 1.75 do 2 Din (komad), 1 voz in 68 vreč krompirja po 1.50 do 2 (novi kg 5 do 6 Din), tri vreče čebule po 5 do 5.50 Din, česen 8 do 10 Din, kumarce 4 do 6 Din. Pšenica 1.75 do 2 Din, rž 1.50 do 1.75 Din, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50 Din, koruza 1.25 do 1.50, oves 1.25 do 1.50, prosa 1.75, ajda 1.25, fižol 2.50 do 3 Din, fižol v stročju (italjanski) 14 Din, luščen grah 10 do 12 Din. Vozov s črešnjami ni bilo, ker so ljudje preveč zaposleni s senom. Piščanci 20 do 60 Din, kokoš 20 do 30 Din, raca 15 do 25 Din, gos 30 do 60 Din, puran 40 do 60 Din. Celi orehi 5.50 do 6 Din, luščeni 16 do 18 Din. Kozliček 50 do 65 Din. Hren 6 do 8 Din, karfijola 2 do 4 Din, kisle zelje 3 do 4 Din, repa 2 Din. Buče komad 3 do 4 Din, paradižniki 16 Din, glavната solata 0.50 do 1 Din, gobe 1 do 2 Din, borovnice 2.50 do 3 Din, jagode 7 do 8 Din, vrtna jagoda 10 do 12 Din, črešnje 3.50 do 5 Din, jabolka 12 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 20 do 26 Din. Jajca 0.50 do 0.75, med 14 do 20 Din, suhe slive 8 do 12 Din, špargelj 3 do 5 Din.

Mariborski živalski sejm. Priguanih je bilo 23 konj, 12 bikov, 145 volov, 322 krav in 31 telet; skupaj 533 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 14. junija 1932 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 4.25 do 5; poldebeli voli Din 2 do 3.75; plemenski voli Din 1.75 do 3; biki za klanje Din 2.25 do 2.75; klavne krave debele Din 2 do 3.25; plemenske krave Din 2 do 2.25; krave za klobasarje Din 1.50 do 2; molzne krave Din 2 do 2.75; breje krave Din 2 do 2.75; mlada živina Din 3 do 5; teleta Din 5 do 6. Prodanih je bilo 274 komadov.

Mariborski svinjski sejm. Na svinjski sejmu dne 17. junija 1932 je bilo pripeljanih 128 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 60 do 100 Din; 7 do 9 tednov stari 150 do 180 Din; 3 do 4 mesece stari 250 do 300 Din; 5 do 7 mesecev stari 350 do 400 Din; 8 do 10 mesecev stari 450 do 480 Din; eno leto stari 600 do 650 Din. Kilogram žive teže so prodajali po Din 6 do 6.50, kilogram mrtve teže pa po Din 10 do 11.50. Prodanih je bilo 107 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso prve vrste 1 kg Din 10 do 12; volovsko meso druge vrste Din 6 do 8; meso od bikov, krav in telic Din 4 do 6; telečje meso prve vrste Din 10 do 12; telečje meso druge vrste Din 6 do 8; svinjsko meso sveže Din 10 do 16.

Ljudožrci — čuvarji največjega zlatega zaklada.

Znani ameriški raziskovalec Hyatt Verrill je preživel celih 25 let v džunglah srednje ter južne Amerike. Omenjeni zna veliko povedati o dogodkih potovanj med Indijanci, med katerimi si je znal pridobiti toliko prijateljev. Na lastne oči je videl zlate jame v Tisingalu v Costa Rici, odkoder so prejemale tudi Španci zlate zaklade.

Na svojem zadnjem potovanju je prišel v pokrajino Shaysha-Indijancev, in sicer v posebno ugodnem trenutku. Poglavar plemena, Polu, je imel hčerko, katero je napadla bolezen, za katero domači vražar ali medicinan ni znal leka. Raziskovalec je prosil, naj mu poka-

žejo bolnico. Po pregledu je ugotovil, da gre za težji slučaj kolike, katere pa je deklico lahko ozdravil s pomočjo zdravil, katera je imel seboj. Ko je dekletce ozdravilo, je postal tujec velik mož med domačini, ker je s svojo umetnostjo in močjo premagal indijanskega vražarja. Poglavar mu je izkazal največje časti. D. bi pa pridobil tujčevo zaupanje, ga je vzel seboj v džunglo, da bi mu pokazal tamkaj največjo znamenitost. Dospela sta do začinjenih preostankov nekoč španske trdnjave. Videla sta stare zarjavele topove, na katerih je bila še vidna letnica 1515. Nato sta dosegla cilj potovanja, za kojega so tvegali že tisoči in tisoči življenj. Prišla sta do zlatih jam v Tisingalu.

Tamkaj je ležalo zlato, preraščeno s travo, v celih kopicah. Verrill pravi o tem pogledu dobesedno takole: »V najbolj drznih sanjah bi si ne bil mogel predstavljati tolike množine najčistejšega zlata. Skraja nisem zaupal lastnim očem, moral sem se dotakniti z rokami teh neizmernih zakladov, da sem se prepričal da nisem mogoče žrtev kake prevare.«

Drugi dan po vrnitvi od zlatih zakladov so priredili domačini raziskovalcu v počaščenje posebno veselico. Na programu je bila tudi predstava v templju. Poglavar sam ga je peljal v svetišče in Indijanci so ga preoblekli v indijanska oblačila, glavo so mu okrasili s ptičjim perjem, krog vratu so mu ovili verižice. Na ta način so ga proglasili za poglavarja plemena.

Shaysha-Indijance so dolžili v prejšnjih časih ljudožrstva. Verrill trdi, da ni izključeno, da bi ne bilo to plemo še danes udano tej rozni zablodi. Ti Indijanci imajo navado, da si prav ostro opilijo zobe, kar je posebno prikladno za česanje mesa.

Je res nekaj posebnega in izrednega, kako se je povzpel beli človek do poglavarja ljudžrskega plemena!

*

Gradba najvišjega nebotačnika na svetu.

V Njujorku so začeli graditi iz železobetona celi okraj nebotačnikov, ki se bo imenoval »Radio City« in bodo neverjetno visoka poslopja namenjena trgovini. Stavbe bodo stale 250 milijonov dolarjev in jih bodo gradili čez štiri leta. Za primer z najnovejšimi nebotačniki bodi omenjeno, da je dosedaj najvišji nebotačnik na svetu »Empire State Building« v Njujorku. Ta stavba, ki ima 102 nadstropja je stala 50 milijonov dolarjev, gradili so jo 13 in pol meseca in zaposlenih je bilo 2500 ljudi. Pri najnovejši »Radio City« izmeta-va temelje 50.000 kopa-

Januš Golec

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

26

(Dalje.)

Kanone so postavili na za to zgrajeni nasip na levem bregu Kolpe, od koder so obvladovali trdnjavo. Na nasipu so bili razvrščeni predvsem težki topovi, ki bi naj razrahljali obzidje Siska in omehčali trdnjavo za splošen napad, ki se je moral posrečiti pri toliki premoči.

S strahom so opazovali Siščani turške priprave za oblego, ki je obetala biti kratka v očigled tako mnogoštevilni in z vsem izborno prekrbljeni Hasanovi armadi. Majhno trdnjavsko gnezdo je štelo 300 bojnikov pod poveljstvom dveh zagrebških kanonikov-junakov: Blaža Gjuraka in Matije Fintiča. Bilo je še nekaj prostovoljcev-vitezov in med temi um obrambe, vse tolažeči in sigurno zmago obetajoči Pavel.

Ko je postavil in uredil paša tabor in ukopal topove na levem bregu Kolpe, je poslal proti trdnjavi konjenika z belo zastavo in s pozivom na

takojšnje predajo, predno prične topništvo svojo pesem. Hasanovega odposlanca so Siščani opsovali in mu zabičali, da se bodo gostili oni v taboru paše in ne on poturica s svojimi pesjani v Sisku.

Dne 17. junija zjutraj je oznanil prvi strel iz turškega topa pričetek krvavega plesa. Iz trdnjave se je pognalo po tedanjem običaju nekaj jezdecov proti taboru. Na čelu drznih izpadnikov je drvel velik bojevnik v svetlem oklepu, z bogato okrašeno čelado in z belim plaščem po hrbtu. S turške strani so bili brž na konjih najbolj vročerkvni begi.* V gotovi oddaljenosti sta pričela nasprotnika z zbadanji in z zmerjanjem. Turški begi so bili skoro sami poturčeni Bosanci in so razumeli hrvaščino bolje nego turški jezik. Najkrepkejše psovke, kletvice, grožnje in baharije so imele namen, nasprotnika razdražiti in ga izzvati na dvoboj. Taki dvoboji pred bitkami med najbolj izurjenimi borci so bili splošna navada. Obe sovražni bojni sili sta zasledovali z največjo napestostjo posamezne bojevnike, jih podžigale s kriki

* Beg = naslov za turškega oficirja.